

	11.Eki	18.Eki	Değişim		11.Eki	18.Eki	Değişim
BIST-100 Endeksi	99.028	98.415	-% 0,6 ▼	EUR/USD	1,1040	1,1169	% 1,2 ▲
2 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi	%15,23	%14,29	-94 bp ▼	USD/TL	5,8833	5,7909	-% 1,6 ▼
Türkiye 5 Yıllık CDS	391	374	-17 bp ▼	EUR/TL	6,4976	6,4687	-% 0,4 ▼
MSCI GOÜ Borsa Endeksi	1.012	1.024	% 1,2 ▲	Altın (USD/ons)	1.489	1.490	% 0,0 ▲
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi	%1,75	%1,75	-0 bp ▼	Petrol (USD/varil)	60,7	59,8	-% 1,5 ▼

bp: baz puan

Geçtiğimiz hafta küresel ekonominin gündeminde ticaret savaşı arka planda kalırken, jeopolitik ve siyasi gelişmeler öne çıktı. Barış Pınarı Harekatı kapsamındaki gelişmeler ile AB ve İngiltere arasında varılan yeni Brexit anlaşması yakından izlendi. Ayrıca, ABD’de açıklanan makroekonomik veriler ile Çin ekonomisinin üçüncü çeyrekte beklentilerin altında bir performans sergilemesi de gündemin öne çıkan başlıklarından oldu.

ABD’de zayıf veri açıklamaları.

Eylül ayında, ABD’de perakende satışlar artış beklentilerine karşın aylık bazda %0,3 oranında düştü. İstihdam piyasasının gücünü korumasına karşın perakende satışların zayıf görünümü ekonomik aktivitedeki ivme kaybının tüketici talebine de yansıdığı endişelerini destekledi. Bu dönemde, ülkede sanayi üretimi de aylık bazda %0,4 ile beklentilerin üzerinde daralarak söz konusu karamsar tabloyu pekiştirdi.

Çin ekonomisi 3. çeyrekte %6 büyüdü.

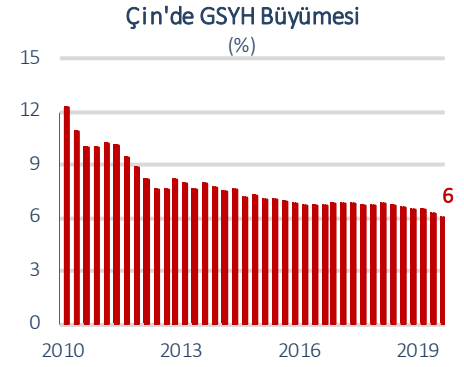
Çin ekonomisi 2019 yılının üçüncü çeyreğinde yıllık bazda %6 ile beklentilerin altında bir büyüme kaydetti. Ticaret savaşlarının ihracat üzerinde yarattığı baskının yanı sıra Çin hükümetinin aldığı tedbirlere karşın iç talepteki yavaşlamanın da büyüme hızında kaydedilen düşüşte etkili olduğu görülüyor. Ekonomideki ivme kaybı önümüzdeki dönemde Hükümetin yeni destek paketleri açıklayabileceği yönündeki beklentileri destekliyor.

IMF küresel büyüme tahminini düşürdü.

IMF, Ekim ayı Dünya Ekonomik Görünüm Raporu’nda, ABD ile Çin arasındaki ticaret savaşının bu yıl küresel büyümeyi, 2008-2009 yıllarındaki finansal krizden beri en düşük seviyeye indireceği tahmininde bulundu. Kuruluş, büyük oranda küresel ticaret geriliminin neden olduğu üretim ve yatırım kaybını gerekçe göstererek 2019 yılı için büyüme tahminini 0,2 puan aşağı yönlü revizyonla %3,0 düzeyine indirirken, 2020 yılı beklentisini %3,4’e çekti. Kuruluş, Türkiye ekonomisine yönelik 2019 ve 2020 büyüme öngörülerini sırasıyla -%2,5’ten %0,2’ye ve %2,5’ten %3’e çıkardı.

Brexit...

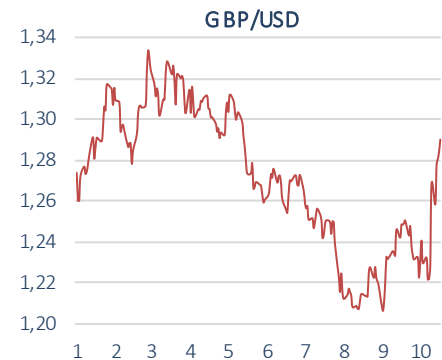
31 Ekim’de gerçekleşmesi beklenen **Brexit** öncesinde belirsizlikler yeniden arttı. AB Komisyonu ile İngiltere arasında geçtiğimiz hafta yoğun geçen görüşmelerde yeni bir Brexit anlaşmasına varılmasına karşın, hafta sonu İngiltere Parlamentosu’nda yapılan oylama ile İngiltere’nin 31 Ekim’de AB’den bir anlaşma ile ayrılmasının önü kesilmiş oldu. Öte yandan, sterlin hafta boyunca AB ile İngiltere arasındaki görüşmelerde ilerleme sağlandığı haberleri ile değer kazandı.

IMF'nin 2019 Tahminleri

	%	Değişim* (% puan)
Büyüme		
Dünya	3,0	-0,2
GÜ	1,7	-0,2
ABD	2,4	-0,2
Euro Alanı	1,2	-0,1
İngiltere	1,2	-0,1
Japonya	0,9	0,0
GOÜ	3,9	-0,2
Çin	6,1	-0,1
Brezilya	0,9	0,1
Türkiye	0,2	2,7
Enflasyon		
Gelişmiş Ülkeler	1,5	-0,1
Gelişmekte Olan	4,7	-0,1

(*) Temmuz ayı tahminlerine göre fark

Kaynak: IMF, Datastream

Genç nüfusta işsizlik oranı tarihi seviyede...

Yurt genelinde işsizlik oranı Temmuz döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 3,1 puan yükselerek %13,9 seviyesinde gerçekleşti. 15-24 yaşlarını kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı da %27,1 ile 2005 bazlı serinin en yüksek değerini aldı. Mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı bir önceki aya göre 0,3 puan artışla %14,3'e yükselerek istihdam piyasasındaki kötüleşmenin sürdüğüne işaret etti.

Bütçe açığı Eylül'de hızlı genişledi.

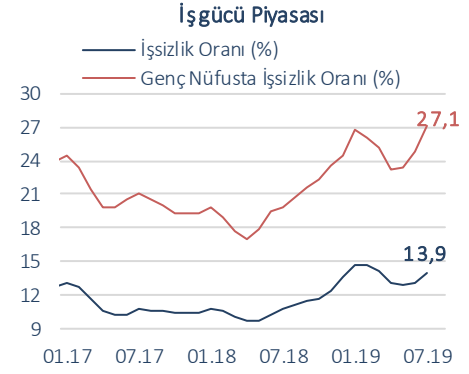
Merkezi yönetim bütçe açığı Eylül'de yıllık bazda %197 oranında genişleyerek 17,7 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde bütçe gelirleri yıllık bazda %3,3 ile sınırlı oranda artarken, bütçe harcamaları %20,5 yükseldi. Ekonomik aktivitedeki yavaşlamanın vergi gelirleri üzerindeki olumsuz etkisi Eylül ayında da devam ederken, bu dönemde bütçe harcamalarına en fazla katkı yapan kalem cari transferler olmaya devam etti ([Bütçe Dengesi raporumuz](#)).

Yurt içi piyasalar...

Yurt içi piyasalar geçtiğimiz haftaya Suriye'de devam eden sınır ötesi hareketin neden olduğu baskıyla başladı. Hafta ortasında, ABD'den gelen yaptırım haberleri piyasalar üzerindeki baskının sürmesine neden olsa da Perşembe günü ABD ile Türkiye'nin operasyona ara verilmesi ve yaptırımların askıya alınması üzerinde mutabakata varması TL cinsi varlıkların değer kazanmasını sağladı. Cuma günü gelen alımlarla BIST-100 endeksi haftalık kaybını önemli ölçüde telafi ederken, TL döviz sepeti karşısında haftayı değerlendirerek kapattı. 2 yıl vadeli gösterge tahvilin faiz oranı haftayı %14,29 seviyesinden tamamladı.

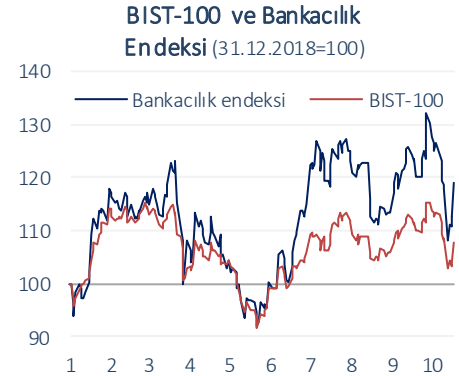
Bu haftanın gündemi...

Bu hafta, yurt içi piyasalarda jeopolitik gelişmelerin yanı sıra TCMB toplantısı yakından izlenecek. TCMB'nin bu haftaki toplantısında enflasyonun tek haneye gerilemesinin desteğiyle politika faizinde ilave bir indirim gidebileceği değerlendiriliyor. Yurt dışında ise ECB toplantısı öne çıkıyor. Ayrıca, Brexit'e ve ticaret savaşına ilişkin gelişmeler ile ABD'de açıklanacak veriler de piyasaların gündeminde yer alacak.

Merkezi Yönetim Bütçesi

	Eylül		Değişim %
	2018	2019	
Harcamalar	67,0	80,8	20,5
Faiz Harcamaları	10,2	12,2	19,0
Faiz Dışı Harcamalar	56,8	68,7	20,8
Gelirler	61,1	63,1	3,3
Vergi Gelirleri	49,2	52,6	6,8
Diğer Gelirler	11,8	10,5	-11,4
Bütçe Dengesi	-6,0	-17,7	197,0
Faiz Dışı Denge	4,3	-5,6	-

Not: Rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

Veri Gündemi

		Dönemi	Piyasa Beklentisi	Önceki
21 Ekim	Merkezi Yönetim İç Borç İstatistikleri	Eylül	-	-
	3 Ay Vadeli Hazine Bonosu İhracı	-	-	-
	2 Yıl Vadeli, 6 Ayda Bir Sabit Kupon Ödemeli Tahvilin İhracı	-	-	-
22 Ekim	12 Ay Vadeli Hazine Bonasının Yeniden İhracı	-	-	-
	5 yıl Vadeli TÜFE'ye Endeksli Tahvilin Yeniden İhracı	-	-	-
23 Ekim	ABD İkinci El Konut Satışları	Eylül	5,45 milyon adet	5,49 milyon adet
	TR Tüketici Güven Endeksi	Ekim	-	55,8
24 Ekim	Hazine İç Borç Ödemesi (3.798 milyon TL)	Ekim	-	-
	TCMB PPK Toplantısı ve Faiz Kararı, politika faizi	Ekim	-	%16,50
	Avrupa Merkez Bankası Toplantısı ve Faiz Kararı, politika faizi	Ekim	-%0,5	-%0,5
	ABD Dayanıklı Mal Siparişleri, aylık değişim	Eylül	-%0,7	%0,2
	ABD Yeni Konut Satışları	Eylül	700 bin adet	713 bin adet
25 Ekim	Euro Alanı Markit PMI, öncü	Ekim	46,0	45,7
	TR Reel Kesim Güven Endeksi	Ekim	-	98,8
	TR Kapasite Kullanım Oranı	Ekim	-	%76,3
	ABD Michigan Tüketici Güveni	Ekim	96,0	96,0

Kaynak: TÜİK, Datastream

Sektörlerdeki Gelişmeler

Konut satışları Eylül ayında da genişledi.

TÜİK tarafından açıklanan verilere göre Türkiye genelinde konut satışları Ağustos ayının ardından Eylül'de de artış kaydetti. Konut satışları Eylül'de geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre %15,4 yükselerek 146.903 adet oldu. Bu dönemde konut kredisi faizlerindeki düşüşün desteğiyle ipotekli konut satışları %410,2 ile hızlı artarken, toplam konut satışları içinde ipotekli satışların payı %39,4 düzeyine çıktı. Diğer satışlar ise aynı dönemde %23,2 azaldı.

TCMB tarafından kalite etkisinden arındırılmış fiyat değişimlerini izlemek amacıyla hesaplanan Hedonik Konut Fiyat Endeksi Ağustos ayında bir önceki aya göre %0,6 oranında artış kaydetti. Yıllık bazda endeks %4 oranında yükselirken, reel bazda fiyatlar %9,6 oranında gerilemiş oldu. Üç büyük şehirdeki fiyat hareketleri incelendiğinde; İstanbul'da konut fiyatlarının Ağustos'ta yıllık bazda %3,4 oranında gerilediği, Ankara ve İzmir'de sırasıyla %3,8 ve %2,2 yükseldiği görüldü.

Perakende satışlardaki kayıp sürüyor.

TÜİK verilerine göre, takvim etkilerinden arındırılmış sabit fiyatlarla perakende satış hacmi Ağustos'ta yıllık bazda %4,3 azaldı. Bu dönemde gıda, içecek ve tütün satışları %5, gıda dışı satışlar %5,8 oranında daraldı. Gıda dışı gruptan elektrikli eşya ve mobilya satışları yıllık bazda %20,7 gerilerken, tekstil, giyim ve ayakkabı satışları %7,1 yükseldi. Perakende ticarete reel cirolar Ağustos ayında da gerilemeye devam etti.

Neden Önemli ?

19 Ekim Cumartesi günü İngiltere Parlamentosu'nda kabul edilen bir önerge ile, AB ile İngiltere arasında geçtiğimiz hafta varılan yeni Brexit Anlaşması'nın parlamentoda oylanması engellendi. Söz konusu önerge, Başbakan Johnson'ın AB'yle vardığı yeni Brexit Anlaşmasının uygulanmasına yönelik tüm yasa tasarıları Parlamento'dan geçene dek oylanmamasını öngörmektedir. Kabul edilen önerge ayrıca, Johnson'ı yasal olarak Brexit için AB'den bir kez daha erteleme talep etmek zorunda bırakmaktadır.

AB ertelemeyi oybirliği ile onaylaması hâlinde Brexit Ocak 2020'ye ertelenecek. Ertelemenin gerçekleşmemesi durumunda ise Birleşik Krallık'ın AB'den 31 Ekim tarihinde ayrılması beklenmektedir. AB Konseyi Başkanı Donald Tusk, İngiltere'nin Brexit'in ertelenmesi talebi sonrası atılacak adımla ilgili olarak birlik üyesi ülkelerin liderlerine danışacağını açıklamıştır.

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Bařekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

Dr. Doęan Őengöl
Müdür Yardımcısı
dogan.sengul@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

İlker Őahin
Uzman Yardımcısı
ilker.sahin@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.